

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา ส๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง

การวิเคราะห์บัญชีการใช้จ่าย
ที่จำเป็นและเหมาะสม

ครูผู้สอน ครูฉัตรรัตน์

ดิษฐวงศ์

ครูวรรณ

ศรีอรุณ

การวิเคราะห์บัญชีการใช้จ่าย ที่จำเป็นและเหมาะสม

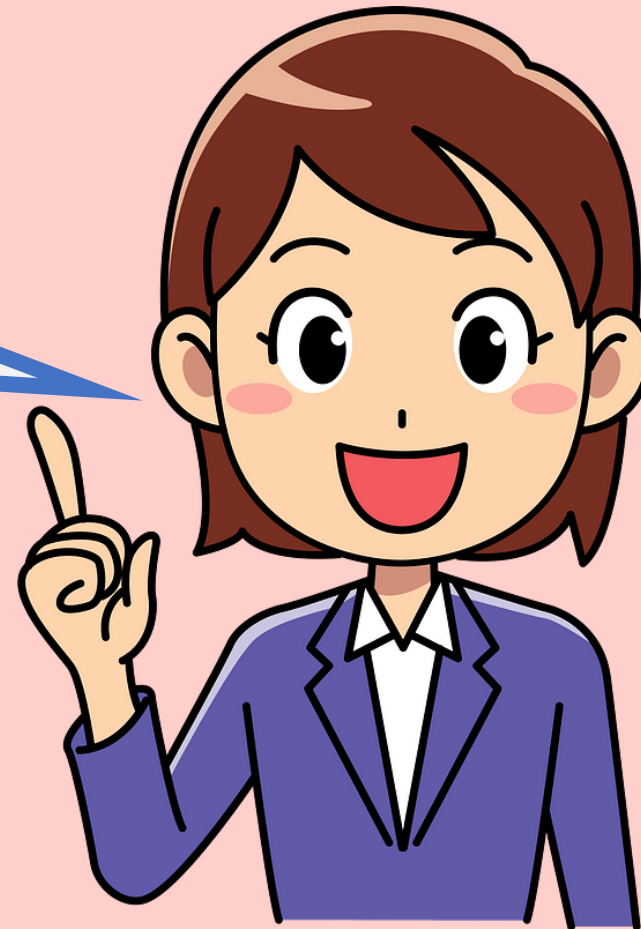

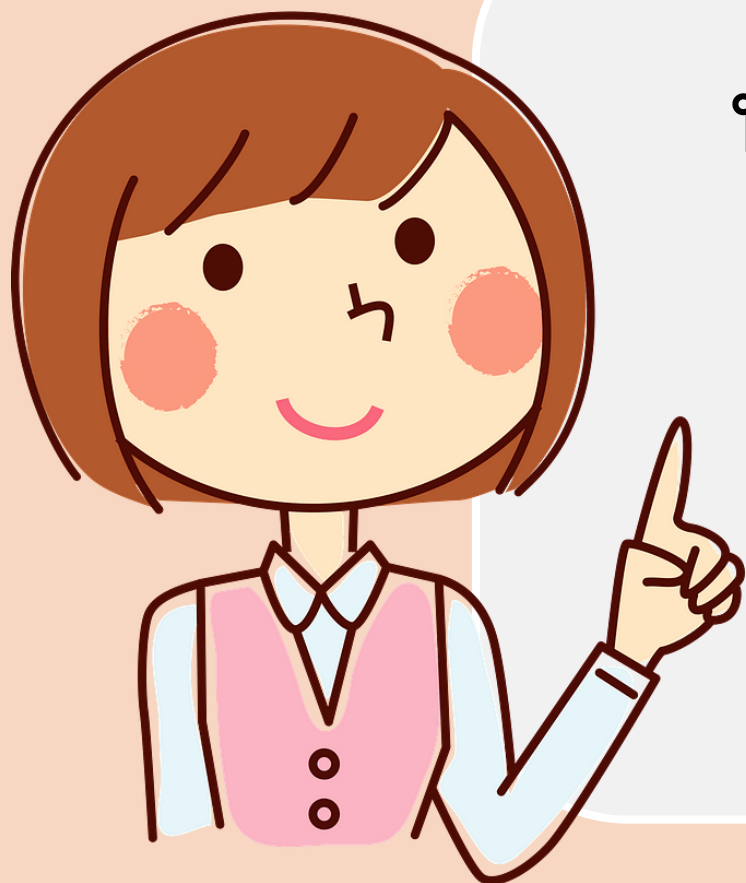
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายเพื่อวิเคราะห์การใช้จ่ายเงินได้
๒. วิเคราะห์ประโยชน์การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย
๓. เห็นความสำคัญของการทำบัญชีเพื่อวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็นและเหมาะสม

เล่าสู่กันฟัง

นักเรียนช่วยกันบอกรายรับ - รายจ่าย
ของนักเรียนใน ๑ วัน
ว่ามีอะไรบ้าง
ครูจดบันทึกคำตอบบนกระดาน

รายรับ - รายจ่ายครุหนู

วันที่ ๑

- ได้เงินจากคุณพ่อ ๑๐๐ บาท
  - ค่าน้ำอัดลม ๒๐ บาท
  - ค่าอาหารเช้า ๓๐ บาท
  - ค่าลูกอม ๑๐ บาท
- เหลือเงิน ๔๐ บาท

รายรับ - รายจ่ายครุหนู

วันที่ ๒

- ได้เงินจากคุณแม่ ๑๐๐ บาท
  - ค่าขนมกรูบกรอบ ๒๐ บาท
  - ค่าอาหารกลางวัน ๓๐ บาท
  - ค่านมกล่อง UHT ๑๐ บาท
- เหลือเงิน ๔๐ บาท

บัญชี รายรับ - รายจ่าย

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ
๙ สิงหาคม ๒๕๖๔	ได้เงินจากคุณพ่อ ค่าน้ำอัดลม ค่าอาหารเช้า ค่าลูกอม	๑๐๐	๒๐ ๓๐ ๑๐	
	เหลือเงิน			๔๐

บัญชี รายรับ - รายจ่าย

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ
๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔	ได้เงินจากคุณแม่ ค่าขนมกรูบกรอบ ค่าอาหารกลางวัน ค่านมกล่อง UHT	๑๐๐	๒๐ ๓๐ ๑๐	
	เหลือเงิน			๔๐

รายการที่เหมาะสม

- ค่าอาหารเช้า ๓๐ บาท
- ค่าอาหารเช้า ๓๐ บาท
- ค่านมกล่อง UHT ๑๐ บาท

รายการที่ฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็น

- ค่าน้ำอัดลม ๒๐ บาท
- ค่าลูกอม ๑๐ บาท
- ค่าขนมกรุบกรอบ ๒๐ บาท

สรุป

นักเรียนสามารถ
วิเคราะห์การใช้จ่าย
ของตนเองได้จากการสิ่งใด

บัญชีรายรับ - รายจ่าย

คือ เงินหรือสิ่งอื่นที่ได้มาจาก
การทำงานหรือประกอบอาชีพ เช่น
เงินเดือน เงินที่ได้จากการขายสินค้า
เงินที่ได้รับจากการแข่งขัน เป็นต้น
ซึ่งรายได้ของนักเรียนส่วนใหญ่
ได้มาจากพ่อแม่

รายได้
หรือรายรับ

เมื่อเรามีรายได้ เราจะนำเงินรายได้หรือรายรับไปใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ
อย่างเช่น ซื้อของอุปโภคและบริโภค เป็นค่าใช้จ่ายภายในบ้าน
เป็นค่าเล่าเรียน สิ่งเหล่านี้เราเรียก **“รายจ่าย”**

การวิเคราะห์บัญชีการใช้จ่ายที่จำเป็นและเหมาะสม

การจดบันทึกรายรับรายจ่ายของตนเองจะช่วยให้ทราบว่าในแต่ละวันได้
ใช้จ่ายในสิ่งที่มีจำเป็นและเหมาะสม
หรือไม่ เพื่อที่จะได้วางแผนว่าควรจะใช้
จ่ายและเก็บออมเงินอย่างไร

การบันทึกรายรับและรายจ่าย
สามารถทำได้โดยการจดบันทึกรายรับ
และรายจ่ายในแต่ละวัน
โดยนำรายรับเป็นตัวตั้งและหักรายจ่าย

ผลลัพธ์ที่เหลือคือเงินที่นักเรียน
สามารถเก็บออมเพิ่มได้
หรือนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่เหมาะสมอื่น ๆ

การออมเงินควรนำไปใส่
กระปุกออมสิน และเมื่อมีเงินออม
จำนวนมากขึ้นก็ควรนำไปฝากไว้
กับธนาคาร

บัญชี รายรับ - รายจ่าย

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ
๖ สิงหาคม ๒๕๖๔	แม่ให้เงินประจำวัน ค่าอาหารกลางวัน ค่าขนม ค่าน้ำอัดลม	๖๐	๒๐ ๑๐ ๑๕	
	เหลือเงิน			๑๕

บัญชี รายรับ - รายจ่าย

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ
๗ สิงหาคม ๒๕๖๔	แม่ให้เงินประจำวัน ค่าอาหารกลางวัน ค่าสมุดวาดเขียน ค่านมกล่อง	๖๐	๒๐ ๑๕ ๕	
	เหลือเงิน			๒๐

จากการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย
จะเห็นได้ว่าในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔
มีค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ๑ อย่าง คือ ค่าน้ำอัดลม
ซึ่งมีค่ามากถึง ๑๕ บาท หากสามารถ
ลดค่าใช้จ่ายส่วนนี้ได้ จะทำให้มีเงินออม
เพิ่มขึ้น ๑๕ บาท

การทำบัญชีรายรับรายจ่าย ช่วยให้
ทราบพฤติกรรมการใช้จ่ายของตนเอง
และสามารถตรวจดูรายการใช้จ่าย
และทบทวนว่าอะไรควรจะจ่ายและอะไรควร
จะประหยัด ซึ่งจะทำให้มีเงินเก็บเพิ่มมากขึ้น

การใช้จ่ายเงินน้อยกว่ารายรับ
จะทำให้มีเงินเก็บออม และการใช้
จ่ายเงินมากกว่ารายรับจะทำให้เป็นหนี้

คำถาม ชวนคิด

๑. นักเรียนใช้สิ่งใดในการซื้อสินค้าและบริการ

เงิน

๒. นักเรียนใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสิ่งใดบ้าง

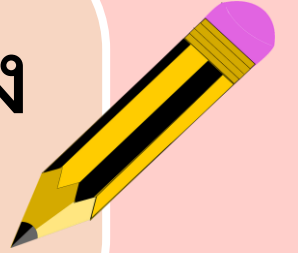
ขนม อาหาร
อุปกรณ์การเรียน
เป็นต้น

๓. นักเรียนมีเงินเหลือเก็บหรือไม่

มี/ไม่มี

๔. นักเรียนเคยทำบันทึก รายรับ - รายจ่ายของตนเอง
หรือไม่ อย่างไร

เคย/ไม่เคย
บันทึกการใช้จ่าย
ในแต่ละวันลงในสมุด
บันทึก

๕. นักเรียนคิดว่าการทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย มีประโยชน์อย่างไร

ทำให้รู้รายรับ - รายจ่าย
ของตนเอง มีเงินออม
ทบทวน/ตรวจสอบ
การใช้จ่ายเงินในแต่ละวัน

ประโยชน์ของการทำ
บัญชีรายรับ - รายจ่าย

๑. ได้ทบทวน/ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในแต่ละวัน

๒. ทำให้รู้รายรับ - รายจ่ายของตนเอง

๓. มีเงินเหลือเก็บเพื่ออนาคต

๔. มีเงินออม

เป็นต้น

กิจกรรม
ร่วมด้วยช่วยคิด

พิจารณาเลือกกว่าข้อใด
เป็นรายรับรายจ่าย

๑. คุณพ่อให้เงินค่าขนมวันละ ๒๐ บาท

รายรับ

รายจ่าย

๒. คุณยายให้เงินพลอย ๒๐ บาท เพราะพลอย
มาช่วยห่อขนม

รายรับ

รายจ่าย

๓. ปล่อยให้ได้รับดอกไม้ในธนาคาร

รายรับ

รายจ่าย

๔. เพลีนนำเงิน ๑๐ บาท ไปซื้อขนม

รายรับ

รายจ่าย

๕. ภัทรซื้อดินสอตามใหม่

รายรับ

รายจ่าย

ทบทวนอีกครั้ง

รายได้
หรือรายรับ

คือ เงินหรือสิ่งอื่นที่ได้มาจากการ
ประกอบอาชีพ

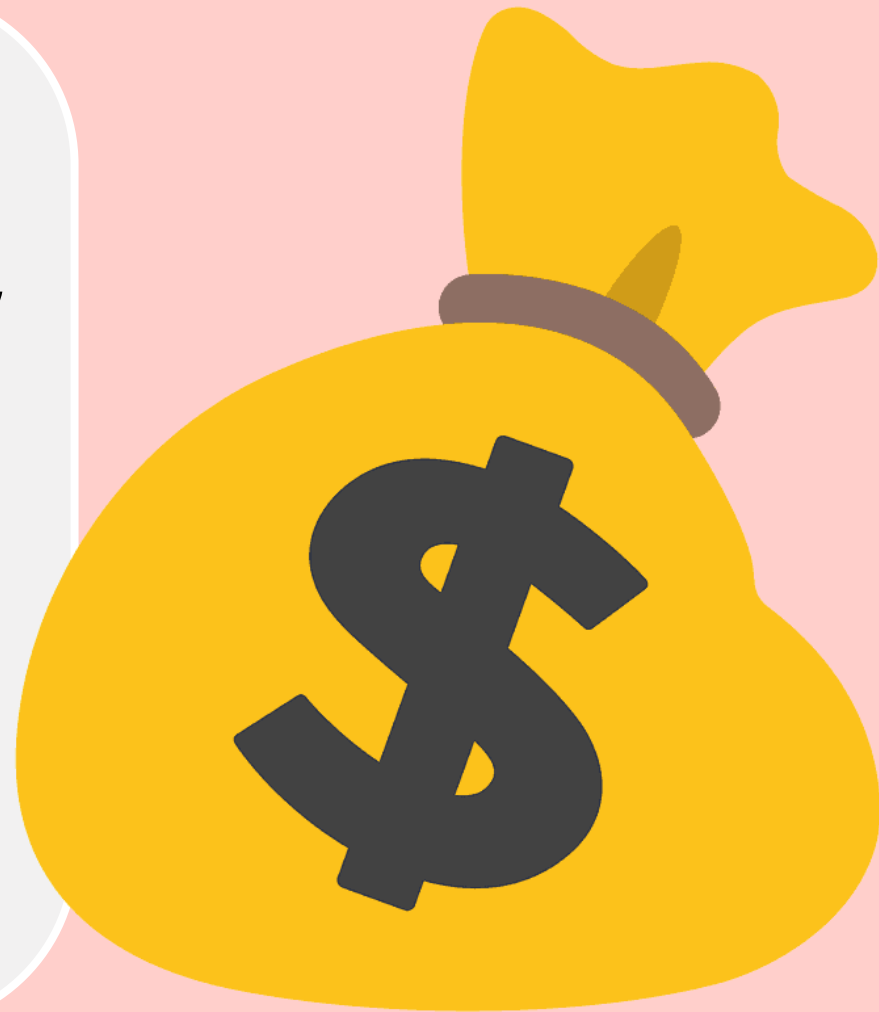
รายจ่าย

คือ ค่าใช้จ่าย ที่เรานำรายรับ
ที่ได้มานั้นจ่ายออกไป

รายจ่ายของแต่ละคน
จะไม่เท่ากัน จะมากหรือ
จะน้อยก็ขึ้นอยู่กับรายจ่าย
ของแต่ละคนด้วย

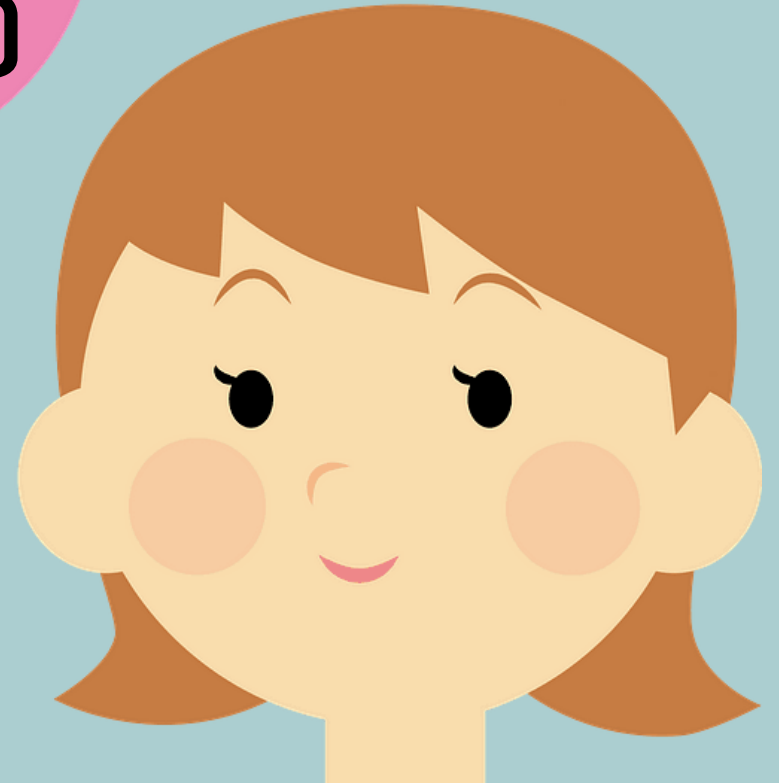

ถ้าเราใช้จ่ายอย่างประหยัด
รายจ่ายของเราจะน้อยลง ทำให้
ไม่ต้องนำรายรับไปใช้จ่ายมาก
เกินความจำเป็น ก็จะทำให้
เรามีเงินเหลือเก็บ

สิ่งใดที่จำเป็น
และสิ่งใดที่ไม่จำเป็น

หากัน
จนเจอ

สิ่งที่จำเป็น	สิ่งที่ไม่จำเป็น

หมากฝรั่ง

เสื้อผ้า

ข้าว

หนังสือการ์ตูน

ดินสอ

รองเท้า

พิซซ่า

ของเล่น

ตุ๊กตา

อุปกรณ์การเรียน

ชั้นปฏิบัติ

นักเรียนทำใบงานที่ ๔

เรื่อง การทำบัญชีเพื่อวิเคราะห์

การใช้จ่าย

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่องการวิเคราะห์บัญชีการใช้จ่ายที่จำเป็น และเหมาะสม
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำบัญชีเพื่อวิเคราะห์การใช้จ่าย
๓. นักเรียนทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายจากข้อมูลที่กำหนดให้ และวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็น

คำชี้แจง

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่องการวิเคราะห์บัญชีการใช้จ่ายที่จำเป็น และเหมาะสม
๒. ครูแจกใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำบัญชีเพื่อวิเคราะห์การใช้จ่ายให้นักเรียน
๓. ครูให้นักเรียนทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายจากข้อมูลที่กำหนดให้ และวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็น
๔. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำบัญชีเพื่อวิเคราะห์การใช้จ่าย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายจากข้อมูลที่กำหนดให้ และวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็น

วันนี้แม่ให้เงินมาโรงเรียน จำนวน	๖๐ บาท		
นำเงินซื้ออาหารเช้า	๒๐ บาท	ซื้อของเล่น	๕ บาท
ซื้อขนม	๑๕ บาท	ซื้อสมุด	๘ บาท
จ่ายค่ารถ	๘ บาท		

บัญชีรายรับ - รายจ่าย

วัน เดือน ปี	รายรับ - รายจ่าย		คงเหลือ (บาท)
	รายรับ (บาท)	รายจ่าย (บาท)	
.....			
รวม			

๑. จากตารางรายรับ - รายจ่าย แสดงให้เห็นว่าอย่างไร

.....

๒. จากตารางรายรับ - รายจ่าย ควรจะลดการใช้จ่ายในด้านใดบ้าง

.....

๓. ถ้าลดค่าใช้จ่ายในข้อ ๒ จะมีเงินเหลือเก็บจำนวนเท่าใด

.....

๔. นักเรียนสามารถนำเงินที่เหลือเก็บไปทำอะไรจึงเหมาะสมที่สุด

.....

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง การทำบัญชีเพื่อวิเคราะห์การใช้จ่าย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายจากข้อมูลที่กำหนดให้
และวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็น

วันนี้แม่ให้เงินมาโรงเรียน	จำนวน	๖๐ บาท		
นำเงินซื้ออาหารเช้า	๒๐ บาท	ซื้อของเล่น	๕ บาท	
ซื้อขนม	๑๕ บาท	ซื้อสมุด	๘ บาท	
จ่ายค่ารถ	๘ บาท			

วัน เดือน ปี	รายรับ-รายจ่าย		คงเหลือ (บาท)
	รายรับ(บาท)	รายจ่าย(บาท)	
๙ สิงหาคม ๒๕๖๔	วันนี้แม่ให้เงินมาโรงเรียน จำนวน ๖๐ บาท	ซื้ออาหารเช้า ๒๐ บาท	๔๐ บาท
		ซื้อของเล่น ๕ บาท	๓๕ บาท
		ซื้อขนม ๑๕ บาท	๒๐ บาท
		ซื้อสมุด ๘ บาท	๑๒ บาท
		จ่ายค่ารถ ๘ บาท	๔ บาท
รวม	รายรับ ๖๐ บาท	รายจ่ายทั้งหมด ๕๖ บาท	เหลือ ๔ บาท

๑. จากตารางรายรับ - รายจ่าย แสดงให้เห็นว่าอย่างไร

การวางแผนการใช้จ่ายเงิน จะทำให้เรา รู้ถึงรายรับ - รายจ่าย
ในแต่ละวัน..และเป็นการฝึกนิสัยรักการออมได้อีกด้วย

๒. จากตารางรายรับ - รายจ่าย ควรจะลดการใช้จ่ายในด้านใดบ้าง
ของเล่น

๓. ถ้าลดค่าใช้จ่ายในข้อ ๒ จะมีเงินเหลือเก็บจำนวนเท่าใด
เหลือเงินเก็บ ๙ บาท

๔. นักเรียนสามารถนำเงินที่เหลือเก็บไปทำอะไรจึงเหมาะสมที่สุด
นำไปเก็บออม หยอดกระปุกออมสิน

สรุปบทเรียน

การวิเคราะห์บัญชีการใช้จ่ายที่จำเป็นและเหมาะสม

ประโยชน์การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย

ได้ทบทวน/ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในแต่ละวัน

ทำให้รู้รายรับ - รายจ่ายของตนเอง

มีเงินเหลือเก็บเพื่ออนาคต

มีเงินออม

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

วางแผนการนำเงินออกมาใช้จ่าย

อย่างเหมาะสม

